

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій БІДЗІЛЯ Юрій БІДЗІЛЯ
«*07*» *листопада* 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАСТИЛІСТИКА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Освітня програма	Реклама та зв'язки з громадськістю
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Медіастилістика**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **06 Журналістика** спеціальності **061 Журналістика** освітньої програми «**Реклама та зв'язки з громадськістю**».

Розробник: *Шаповалова Галина Валентинівна*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри журналістики**

Протокол № 12 від 27 червня 2024 року

Завідувач кафедри Євген СОЛОМІН

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 9 від 28 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Галина ШКУРКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 5, 5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 165	3-й	3-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 5	5-й	5-й
	Лекції:	
	30 год.	10 год.
	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	52 год.	14 год.
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	83 год.	141 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Медіастилістика» – дати здобувачам знання про засади медіастилістики, докладно розглянути систему функціональних стилів сучасної української літературної мови, зокрема публіцистичний стиль як домінуючий у медіа; проаналізувати стильову диференціацію мовних одиниць, багатство й різноманітність виражальних засобів сучасної української літературної мови; з'ясувати особливості застосування стильових засобів у медіатекстах різної жанрової і видової належності; розвинути у здобувачів навички доречного й ефективного використання стильових ресурсів мови у процесі створення й редагування рекламних і PR-текстів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Медіастилістика» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

ОК21 Медіалінгвістика.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни «Медіастилістика», повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПР):

Програмні результати навчання	Шифр ПР
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.	ПР02
Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.	ПР11
Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.	ПР14
Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.	ПР15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Медіастилістика»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПР
Здобувач вищої освіти ефективно застосовує знання з медіастилістики в рекламній і PR-діяльності, створює інформаційний медіапродукт, зокрема медіатексти усної та письмової форм реалізації, аналізує їх з погляду доречності й правильності застосованих стилістичних засобів і прийомів.	ПР02
Вільно володіє українською літературною мовою, зокрема її стилістичними ресурсами, ефективно їх використовує в усіх видах рекламної й PR- діяльності та професійного (усного й письмового) спілкування.	ПР11
Фахово, стилістично вправно створює контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.	ПР14
Має навички створення медіапродукту відповідно до теми, комунікативних завдань, жанрової належності, аудиторного спрямування тощо.	ПР15

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Медіастилістика» є: залік, модульна контрольна, поточне оцінювання на заняттях, яке включає усну чи письмову відповідь, творчі завдання на вироблення навичок ефективного й стилістично вправного використання стильових ресурсів української мови у медійній практиці, презентації, тестування, участь у дискусіях.

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі методи: 1) *традиційні*: вербальні (лекція, пояснення, бесіда, навчальна дискусія), візуальні (ілюстрування, демонстрування, метод самостійного спостереження студента), практичні (практичні роботи), загальнонаукові (аналітико-синтетичний метод, індукція, дедукція, порівняння, узагальнення); 2) *інтерактивні методи* (групові проекти, дискусії).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усна або письмова, що включає: усне опитування, практичні творчі роботи, презентації, онлайнове тестування, участь у дискусіях.

Форма модульного контролю: тестові завдання на освітній платформі Moodle <https://moodle.uzhnu.edu.ua>

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік, оцінка за який може бути підсумковим рейтинговим балом студента за навчання упродовж семестру, що включає бали за роботу на лабораторних заняттях, виконання творчих завдань і за модульні контрольні роботи. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів.

Оцінювання здобувачів вищої освіти також передбачає врахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	100
10	10	10	5	10	5	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	40	100
5	10	5	10	10	10	5	5		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Лабораторні заняття	14	70	12	60
Модульний контроль	1	30	1	40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульного контролю

Максимальна оцінка – 30/40 балів за тести різного рівня складності.

Тестування здійснюється на сайті електронного навчання УжНУ: <https://moodle.uzhnu.edu.ua>

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкове оцінювання здійснюється на основі двох модульних контролів та інших видів робіт, передбачених робочою програмою.

Якщо здобувач у підсумку набрав 60 і більше балів, то залік може бути виставлений за результатами поточного оцінювання та модульного контролю. Якщо ж він бажає поліпшити свою оцінку, то складає залік за всією програмою навчальної дисципліни.

Зарховано (90–100, А) заслуговує здобувач, котрий всебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну й ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив

творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Зараховано (82–89, В) заслугоує здобувач, котрий повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Зараховано (74–81, С) заслугоує здобувач, котрий у загальному роботу виконав, але відповідає на запит з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Зараховано (64–73, D) заслугоує здобувач, котрий знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Зараховано (60–63, E) заслугоує здобувач, котрий володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Не зараховано (35–59, FX) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Не зараховано (0-34, F) виставляється здобувачеві, котрий володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Медіастилістика як навчальна і наукова дисципліна. Класифікація стилів сучасної української мови.

Предмет, основні терміни медіастилістики. Класифікація та загальна характеристика функціональних стилів сучасної української мови. Зв'язок медіастилістики з іншими науками про мову й практикою у сфері реклами та зв'язків з громадськістю.

Тема 2. Стилістика лексичних одиниць. Стилістичне використання багатозначності слова.

Стилістична диференціація української лексики. Стилістичні можливості полісемії. Тропи і стилістичні фігури в медіатексті.

Тема 3. Стилістичний потенціал синонімії й антонімії.

Стилістичний аспект синонімії. Використання синонімів у текстах різних функціональних стилів. Евфемізми та перифрази як компоненти синонімічного ряду. Функціонування антонімів у творах різної стильової належності.

Тема 4. Виразальні можливості омонімії й паронімії.

Омоніми та їх види. Використання омонімів у різних стилях сучасної української літературної мови. Паронімія як стилістичне явище і як вада стилю. Парономазія.

Тема 5. Стилістичні ресурси іншомовної лексики.

Склад лексики іншомовного походження в українській мові. Інтернаціоналізми і власне іншомовні слова. Стилістична роль запозичень. Критерії доречності вживання іншомовних слів у медіамовленні.

Тема 6. Активна і пасивна лексика з погляду стилістики.

Види і функції неологізмів у текстах різної стильової спрямованості. Способи введення неологізмів у медіатекст. Стилістичні можливості застарілої лексики.

Тема 7. Стилістичний потенціал спеціальної лексики української мови.

Роль термінів у текстах різної стильової орієнтації. Причини появи професіоналізмів, місце їх постійного вживання. Використання професійної лексики у текстах різних функціональних стилів. Місце і функції жаргонізмів у творах художніх і нехудожніх стилів. Склад і характер розмовних одиниць, сфери їх уживання. Діалектна лексика в текстах різної стильової належності.

Тема 8. Стилістика фразеологічних одиниць.

Види фразем, особливості їх уживання в текстах різної стильової належності. Трансформація і функції сталих зворотів мови у рекламному та PR-мовленні.

Модуль 2

Тема 9. Стилістичний потенціал фонетичних і словотвірних засобів мови.

Засоби фоностилістики. Стилістичні функції словотвірних ресурсів української мови в текстах різних функціональних стилів.

Тема 10. Морфологічні ресурси стилістики.

Стилістичні властивості категорії роду. Категорія числа з погляду стилістики. Стилістичні особливості категорії ступенів порівняння. Типові стилістичні помилки у використанні морфологічних засобів у рекламних і PR-текстах.

Тема 11. Стилістичний синтаксис. Виразальний потенціал простого речення.

Стилістична роль порядку слів. Функції повних і неповних речень. Односкладні речення та їх стилістичні ресурси.

Тема 12. Стилістичні можливості однорідних членів речення.

Функції однорідних членів речення у текстах різних функціональних стилів. Принципи побудови однорідного ряду в нехудожніх текстах. Типові помилки в побудові однорідного ряду в медійній творчості.

Тема 13. Відокремлення як стилістичне явище.

Загальна характеристика відокремлених членів речення. Роль відокремлених компонентів у текстах художніх і нехудожніх стилів. Типові помилки в побудові речень із відокремленими членами в рекламному й PR-тексті.

Тема 14. Стилістична роль звертань, вставних і вставлених конструкцій у текстах різної стильової належності.

Вставні слова в текстах різних функціональних стилів. Стилістичний потенціал вставлених конструкцій. Звертання та їх стилістичні можливості.

Тема 15. Складне речення з погляду стилістики.

Складне речення в офіційно-діловому й науковому мовленні. Роль складних речень у рекламних і PR-текстах різних жанрових груп. Складне синтаксичне ціле та його специфіка в текстах різної стильової орієнтації. Період як стилістичне явище.

Тема 16. Стилістичний потенціал чужої мови.

Пряма й непряма мова, цитування в текстах різних функціональних стилів. Роль монологу та діалогу в художніх і нехудожніх текстах, у медіаторчості.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	усього	у тому числі				
Лекції		Практичні семінарські	Лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота	
<i>Модуль 1</i>						
Тема 1. Медіастилістика як навчальна і наукова дисципліна. Класифікація стилів у сучасній українській мові.	12	2/2		4/2		6/8
Тема 2. Стилістика лексичних одиниць. Стилістичне використання багатозначності слова.	12	2		4		6/10
Тема 3. Стилістичний потенціал синонімії й антонімії.	12	2		4		6/12
Тема 4. Виразальні можливості омонімії й паронімії.	8	2		2		4/8
Тема 5. Стилістичні ресурси іншомовної лексики.	12	2/2		4		6/10
Тема 6. Активна і пасивна лексика з погляду стилістики.	8	2		2/2		4/8
Тема 7. Стилістичний потенціал спеціальної лексики української мови.	12	2		4/2		6/10
Тема 8. Стилістика фразеологічних одиниць.	12	2/2		4/2		6/10
Разом за модулем 1.	88	16/6		28/8		44/76
<i>Модуль 2</i>						

Тема 9. Стилiстичнi аспекти фонетичних i словотвiрних засобiв мови.	5			2		3/6
Тема 10. Морфологiчнi ресурси стилiстики.	12	2/2		4/2		6/8
Тема 11. Стилiстичний синтаксис. Виразальний потенцiал простого речення.	8	2		2		4/8
Тема 12. Стилiстичнi можливостi однорiдних членiв речення.	12	2/2		4		6/10
Тема 13. Вiдокремлення як стилiстичне явище.	12	2		4/2		6/8
Тема 14. Стилiстична роль звертань, вставних i вставлених конструкцiй у текстах рiзної стильової належностi.	12	2		4/2		6/10
Тема 15. Складне речення з погляду стилiстики.	8	2		2		4/8
Тема 16. Стилiстичний потенцiал чужої мови. Роль монологу та дiалогу в текстах рiзної стильової орієнтацiї.	8	2		2		4/7
Разом за модулем 2.	77	14/4		24/6		38/65
Разом	165	30/10		52/14		83/141

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кiлькiсть годин	
		денна	заочна
1.	Медiастилiстика як навчальна i наукова дисциплiна. Класифiкацiя стилiв у сучаснiй українськiй мовi.	4	2
2.	Стилiстика лексичних одиниць. Стилiстичне використання багатозначностi слова.	4	
3.	Стилiстичний потенцiал синонiмiї й антонiмiї.	4	
4.	Виразальнi можливостi омонiмiї й паронiмiї.	2	
5.	Стилiстичнi ресурси iншомовної лексики.	4	
6.	Активна i пасивна лексика з погляду стилiстики.	2	2
7.	Стилiстичний потенцiал спецiальної лексики українськoї мови.	4	2
8.	Стилiстика фразеологiчних одиниць.	4	2
9.	Стилiстичнi аспекти фонетичних i словотвiрних засобiв мови.	2	
10.	Морфологiчнi ресурси стилiстики.	4	2
11.	Стилiстичний синтаксис. Виразальний потенцiал простого речення.	2	
12.	Стилiстичнi можливостi однорiдних членiв речення.	4	
13.	Вiдокремлення як стилiстичне явище.	4	2
14.	Стилiстична роль звертань, вставних i вставлених конструкцiй у текстах рiзної стильової належностi.	4	2
15.	Складне речення з погляду стилiстики.	2	

16.	Стилістичний потенціал чужої мови. Роль монологу та діалогу в текстах різної стильової орієнтації.	2	
	Разом	52	14

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Опрацювати різні підходи до класифікації стилів сучасної української літературної мови; стилетвірні й нестилетвірні ознаки як лінгвальні основи стилю.	6	8
2.	З'ясувати особливості використання тропів і стилістичних фігур у рекламних і PR-текстах. Опрацювати: Мірошниченко І. Г. Прагматичні особливості стилістичних фігур у стислих текстах українського мас-медійного дискурсу. <i>Закарпатські філологічні студії</i> . Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Т. 1, вип. 13. С. 83–87. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/32571	6	10
3.	Визначити специфіку вияву стилістичних можливостей синонімів і антонімів у текстах різної стильової належності. Написати текст у публіцистичному стилі, використовуючи різні види синонімів та антонімів для надання твору переконливості й динамічності.	6	12
4.	Дослідити стилістичну роль омонімів і паронімів у текстах художніх стилів. Опрацювати розділ «Привабливість і підступність паронімів» навчального посібника О. Д. Пономарева «Культура слова: Мовностилістичні поради» (К.: Либідь, 2011).	4	8
5.	З'ясувати джерела та види новітніх запозичень, їх стилістичне навантаження в усному та письмовому мовленні фахівця з реклами та зв'язків з громадськістю. Законспектувати розділ «Уживання та правопис новітніх запозичень» навчального посібника К. Городенської «Українське слово у вимірах сьогодення» (К.: КММ, 2019).	6	10
6.	Розглянути стилістичний потенціал хронологічно маркованої лексики в медіатекстах. Опрацювати розділ «Нові вияви іншомовної лексики в мові українських засобів масової інформації» монографії «Лексика українських масмедіа» (Переяслав-Хмельницький, 2019, с. 63-84) https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u406/leksika_ukr_masmedia_avalna.pdf	4	8
7.	З'ясувати особливості репрезентації одиниць спеціального вживання в текстах художніх і нехудожніх стилів. Проаналізувати стилістичну роль спеціальних одиниць у сучасній українській відеореklamі.	6	10
8.	Розглянути функції й трансформацію сталих зворотів у мовленні фахівців з реклами та зв'язків з громадськістю. Опрацювати: Сизонов Д. Ю. Стилістична трансформація фразеологізмів в українських мас-медіа. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету</i> . Сер.: Філологія. 2018, № 37, том 3. С. 154–157.	6	10
9.	Простежити стилістичну роль індивідуально-авторських неологізмів у сучасному українському рекламному тексті.	3	6
10.	Опрацювати стилістичний потенціал морфологічних ресурсів мови. Проаналізувати по одному тексту публіцистичного й розмовного стилю,	6	8

	визначити їхні морфологічні особливості, з'ясувати, чи виконують морфологічні ресурси стилістичні функції.		
11.	Дослідити стилістичне вживання різних видів простого речення в текстах художніх стилів. Написати публіцистичний текст “Найважливіші новини тижня”, уживаючи прості речення різних видів зі стилістичною метою.	4	8
12.	Знайти й покласифікувати помилки в побудові однорідного ряду в інформаційних PR-матеріалах, запропонувати варіанти усунення огріхів. Розробити текст для промоції соціальної ініціативи (наприклад, здоровий спосіб життя, збереження довкілля), використовуючи однорідні члени речення для акцентування ключових ідей.	6	10
13.	Опрацювати стилістичні можливості відокремлених членів речення. Написати іміджеву статтю, використовуючи різні види відокремлень; з'ясувати функції відокремлених членів у тексті.	6	8
14.	Розглянути особливості звертання, вставних та вставлених конструкцій у медіамовленні. Підготувати інтерв'ю з керівником пресслужби (рекламної агенції) про виклики сучасної PR-галузі (рекламної сфери), доречно використати в тексті вставні та вставлені конструкції, власне звертання.	6	10
15.	Дослідити стилістичну роль складних речень у журналістських текстах різних жанрових груп. Обрати медіатвір, у якому переважають прості речення, й трансформувати його, додаючи складні синтаксичні конструкції; пояснити, як це змінило текст.	4	8
16.	Осмыслити місце й функції чужої мови в рекламних і PR-текстах. Обрати для аналізу два медіатвори різних жанрів, знайти приклади чужої мови (прямої, непрямої, невластивої прямої мови, цитати чи алюзії); визначити її роль у кожному тексті, зробити порівняння.	4	7
	Разом	83	141

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Обладнання: персональний комп'ютер / ноутбук / планшет / смартфон, проєктор. Сервіси Google (Gmail, Meet, Chat, Presentation), сайт електронного навчання УжНУ <https://moodle.uzhnu.edu.ua/>.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Галас А. М. Практична стилістика української мови. Навч.-методич. посіб. Ужгород, 2023.
2. Дудик П. С. Стилiстика української мови. К.: Академія, 2005 (Альма-матер).
3. Степаненко М. Публіцистично-політичний дискурс 2021: лексико-словотвірні інновації, перифрастичний ресурс: монографія. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2023.
4. Шаповалова Г., Шебештян Я. Лінгвістичний аналіз тексту у вивченні дисциплін медіалінгвістичного циклу. Ужгород, 2024.
5. Шебештян Я., Шаповалова Г. Медіатекст: природа, компоненти, стилістика. Ужгород, 2024.

Допоміжна література

6. Бабич Н. Д. Богословський стиль української мови у контексті стилістичної науки: збірник науково-дидактичних праць. Чернівці: ВД «Букрек», 2009.

7. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови: навч. посіб. Львів: Світ, 2003.
8. Волкотруб Г. Й. Практична стилістика української мови. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004.
9. Волкотруб Г. Й. Практична стилістика української мови: Використання морфологічних засобів. К.: ТОВ «ЛДЛ», 1998.
10. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. К.: КММ, 2019.
11. Гуйванюк Н. В. Експресивний синтаксис. Гуйванюк Н.В. Слово – Речення – Текст: Вибр. праці. Чернівці: Чернівецький університет, 2009. С. 409–478.
12. Єрмоленко С. Я. З історії української стилістики: від стилістики мовних засобів до інтегративної стилістики. *Українська мова*. 2019. № 1. С. 3–17.
13. Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки української культури. К.: Інститут української мови НАН України, 2009.
14. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). К.: Довіра, 1999.
15. Зінссер В. Як писати добре. Класичний посібник зі створення нехудожніх текстів. К.: Наш формат, 2023.
16. Капелюшний А. О. Стилiстика. Редагування журналістських текстів: Практичні заняття. Львів: ПАІС, 2003.
17. Капелюшний А. О. Практична стилістика української мови. Львів: ПАІС, 2007.
18. Коваленко Б. О. Стилiстично знижена лексика в мові сучасної української публіцистики: монографія. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О. А., 2010.
19. Коць Т. До проблеми взаємодії релігійного і публіцистичного стилів української літературної мови. *Культура слова: Зб. наук. праць*. К.: Видавничий дiм Дмитра Бураго, 2023. Вип. 98. С. 96–107.
20. Кравець Л. В. Стилiстика тексту: навчально-методичний посiбник. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015.
21. Кравець Л. В. Стилiстика української мови: Практикум. К.: Вища школа, 2004.
22. Лiнгвальний та екстралiнгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: монографія / за заг. ред. Ю. М. Бiдзілі, Г. В. Шаповалової, Я. М. Шебештян. Ужгород: РІК-У, 2021.
23. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994.
24. Пономарів О. Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. К.: Либідь, 2011.
25. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000.
26. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2016.
27. Стахів М. Український комунікативний етикет: навч.-метод. посіб. К.: Знання, 2008.
28. Степаненко М. Публіцистично-політичний дискурс 2021: лексико-словотвірні інновації, перифрастичний ресурс: монографія. Харків: Видавець Іванченко І. С., 2023.
29. Стилiстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; за ред. Л. І. Мацько. К., 2003.
30. Стилiстика української мови: навчально-методичний посiбник / упор. А. С. Попович, Л. М. Марчук; за ред. А. С. Попович. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017.
31. Стилi і час: Хрестоматія / відп. ред. М. М. Пилинський. К.: Наукова думка, 1983.
32. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття: на матеріалі мови засобів масової інформації. К.: Пугач, 2005.
33. Струганець Л. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХ століття: монографія. Тернопіль: Астон, 2002.
34. Українська лiнгвостилістика ХХ – початку ХХІ століття: система понять і бібліографічні джерела / уклад.: С. П. Бибик, Т. А. Коць, С. Г. Чемеркін та ін.; за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Грамота, 2007.

35. Чабаненко В. А. Стилїстика експресивних засобів української мови: монографія. Запоріжжя: Запорізький держ. ун-т, 2002.
36. Чемеркін С. Г. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. К., 2009.
37. Шаповалова Г. В. Мова сучасних українських мас-медіа: навч.-методич. посіб. Ужгород, 2008.
38. Шаповалова Г. В. Динамічні процеси в сучасному медіатексті: аспекти і перспективи вивчення. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства*: Зб. наук. праць (Ужгородський державний університет Міносвіти України). Ужгород, 2005. Вип. 9: Українська література в загальноєвропейському контексті. С. 439–444.
39. Шаповалова Г. В. Експресивні словосполучення як інструмент образного мислення журналіста. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологічна. Ужгород, 2003. Вип. 8. С. 128–133.
40. Шаповалова Г. В. Лексико-стилістичні та фразеологічні засоби інтелектуалізації журналістського мовлення. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологія. Вип. 2 (40) 2018. Ужгород: Говерла, 2018. С. 42–46.
41. Шаповалова Г. В. Неологізми в мові сучасних мас-медіа: навч.-методич. посіб. Ужгород, 2008.
42. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. Теоретико-практичні питання текстознавства. Ужгород: Гражда, 2016.
43. Шаповалова Г. В., Шебештян Я. М. Український медіатекст як невід’ємна частина сучасного публіцистичного мовлення. *Мова. Суспільство. Журналістика*: Збірник матеріалів і тез XXIV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування й розвитку української мови «Мова. Суспільство. журналістика» (Київ, 2 листопада 2018). К., 2018. С. 63–65.
44. Шаповалова Г., Шебештян Я., Путрашик В. Засади лінгвістичного аналізу медіатексту. *Communications and Communicative Technologies*. 2023. Вип. 23. С. 41–46.
45. Шебештян Я. М., Шаповалова Г. В. Несиметричність термінів «мова ворожнечі» і «hate speech» як проблема української медіатеорії. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Сер.: Філологія. Ужгород, 2019. № 1 (41). С. 181–184.
46. Шебештян Я., Шаповалова Г. Відображення місцевого колориту в сучасних закарпатських медіа. *Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття*: монографія. / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі, Г. В. Шаповалової, Я. М. Шебештян. Ужгород: РІК-У, 2021. С. 470–496.
47. Шевченко Л. І., Шулінова Л. В. Стилїстика української літературної мови: Тести, завдання, вправи. К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. Кн. 1.
48. Шевченко Л. І., Шулінова Л. В. Стилїстика української літературної мови: функціональна діагностика тексту: навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. Кн. 2.

Довідкова література

49. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. К.: ВД «КМ Академія», 1994.
50. Бибик С. П., Сюта Г. М. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / за ред. С. Я. Єрмоленко. Харків: Фоліо, 2006.
51. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К.: Ірпінь, ВТФ «Перун», 2001.
52. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. К.: Наукова думка, 2004.
53. Демська О. М., Кульчицький І. М. Словник омонімів української мови. Львів: Фенікс, 1996.
54. Довідник з культури мови / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, Н. М. Сологуб та ін.; за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Вища школа, 2005.

55. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поезика. Дрогобич: Відродження, 2008.
56. Новий словник епітетів української мови / С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко, С. П. Бирик; за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Грамота, 2012.
57. Калашник В. С., Колоїз Ж. В. Словник фразеологічних синонімів української мови. К.: Довіра, 2004.
58. Єрмоленко С. Я., Бирик С. П., Тодор О. Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / за ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Либідь, 2001.
59. Медіалінгвістика: словник термінів і понять / Л. І. Шевченко, Д. В. Дергач, Д. Ю. Сизонов; за ред. Л. І. Шевченко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2014.
60. Полюга Л. М. Повний словник антонімів української мови. К.: Довіра, 2006.
61. Словник епітетів української мови / С. П. Бирик, С. Я. Єрмоленко, Л. О. Пустовіт. К.: Довіра, 1998.
62. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / за заг. ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Закарпаття», 2007.
63. Словник іншомовних слів / уклад. Л. О. Пустовіт та ін. К.: Рідна мова, 2000.
64. Словник синонімів української мови: у 2 т. К.: Наукова думка, 1999–2000.
65. Словник тропів і стилістичних фігур / автор-укладач В. Ф. Святовець. К.: ВЦ «Академія», 2011.
66. Словник української мови: в 11 т. К., 1970–1980.
67. Словник української мови: у 20 т. К., 2010–2024. Т. 1–15.
68. Словник фразеологізмів української мови. К.: Наукова думка, 2003.
69. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. К.: Знання, 2006.
70. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія, Полтава: Довкілля-Київ, 2006.
71. Сюсько М. І., Шебештян Я. М. Словник невідмінюваних в українській мові іменників. Ужгород: Гражда, 2017.
72. Українська мова: енциклопедія / редкол.: В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін. [3-тє вид., зі змінами і доп.]. К.: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2007.
73. Універсальний словник-енциклопедія (УСЕ). К.: Ірина, 1999.
74. Яцимірська М.Г. Сучасний медіатекст: Словник-довідник. Львів: ПАІС, 2005.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

75. Електронна бібліотека Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://journalib.univ.kiev.ua/>
76. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
77. Наукова бібліотека Ужгородського національного університету <https://www.lib.uzhnu.edu.ua/> Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника: <https://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/>
78. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua> Сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ» <https://moodle.uzhnu.edu.ua/>
79. Словник української мови: в 11-ти томах <https://sum.in.ua/>
80. Словник української мови: у 20-ти томах <https://sum20ua.com/?wordid=0&page=0>
81. Словники України on-line: український лінгвістичний портал. <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>